

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Uitwerking Veiligheidsagenda 2019 - 2022

Vastgesteld in het LOVP van 3 december 2018

1 Preambule

Volgend uit artikel 18 van de Politiewet 2012 stelt de Minister, gehoord het College van Procureurs-Generaal en de regioburgemeesters, ten minste eenmaal in de vier jaar de landelijke beleidsdoelstellingen vast ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Voorliggende agenda bevat de beleidsdoelstellingen die de Minister van Justitie en Veiligheid voor de komende vier jaar (2019-2022) heeft vastgesteld. Deze beleidsdoelstellingen behoren altijd meegewogen te worden door het gezag bij de inzet van de politie.

De beleidsdoelstellingen richten zich op vraagstukken die landelijk of internationaal spelen, die (eenheids) overstijgend zijn en/of waar afstemming in de aanpak of specifieke expertise op landelijk niveau voor nodig is. De landelijke beleidsdoelstellingen zijn complementair aan de lokale veiligheidsagenda's en laten ruimte aan het lokale gezag om keuzes te maken ten aanzien van de taakuitvoering van de politie. Er is gezocht naar betekenisvolle afspraken die bijdragen aan een effectieve politieorganisatie. De agenda bevat daarom een mix van kwalitatieve en kwantitatieve afspraken, die passen bij de doorontwikkeling die de politieorganisatie in de afgelopen periode heeft gemaakt.

De afspraken zijn gemaakt tegen de achtergrond van de prioriteiten en investeringen uit het Regeerakkoord en de evaluatie van de Politiewet 2012 door de Commissie onder leiding van de heer Kuijken. In deze agenda komen de specifieke opgaven voor de politieorganisatie samen. De afspraken moeten ook geplaatst worden binnen de uitdagingen die de politie in de komende periode staan te wachten. Naast de investeringen vanuit de middelen van het Regeerakkoord die leiden tot een structurele uitbreiding van de politieorganisatie, is er in de komende jaren ook extra druk op de inzetbaarheid van de politie mede omdat het realiseren van de uitbreiding van de capaciteit tijd kost. Dit maakt dat er een beperkte set afspraken voorligt, die enerzijds zoveel als mogelijk ruimte laat aan het lokale gezag om hun eigen prioriteiten te stellen en het anderzijds mogelijk maakt om daar waar intensiveringen hebben plaatsgevonden ambities te stellen voor de doorontwikkeling van de taakuitvoering.

Het politiewerk behelst meer dan de doelstellingen die in deze agenda benoemd zijn. Er is tal van onderwerpen die geen plek hebben gekregen in deze agenda. Zoals hiervoor weergegeven zijn alleen die afspraken in deze agenda opgenomen die voldoen aan de criteria voor landelijke doelstellingen. Het past de Minister in dit bestel om een zo groot mogelijke ruimte te behouden voor het gezag om lokaal, en daar waar het gezag landelijk ligt, landelijk, prioriteiten te kunnen stellen.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat, hoewel de beleidsdoelstellingen zich richten op de taakuitvoering van de politie, veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is, waar ook andere partners hun aandeel in hebben, waar de politie op onderdelen van afhankelijk is. Deze beleidsdoelstellingen zijn daarom ook agenderend om samen met de politie en mijn departement te werken aan het realiseren van een zo groot mogelijk maatschappelijk effect op de benoemde onderwerpen.

De agenda bevat drie typen afspraken. Allereerst worden de landelijke beleidsdoelstellingen uitgewerkt, daarna volgen de landelijke thema's en tot slot worden de organisatieontwikkelafspraken benoemd. Deze agenda eindigt met een evaluatiebepaling, om bijstelling van de agenda gedurende de looptijd mogelijk te maken. Deze nieuwe set van beleidsdoelstellingen vervangt de huidige Veiligheidsagenda die loopt tot eind 2018.

2 Landelijke beleidsdoelstellingen

2a Ondernijning

Bij ondernijnde criminaliteit gaat het om een breed scala aan criminele fenomenen en de ondernijnde werking die daarvan uitgaat op de samenleving. De verwevenheid met de legale wereld heeft vergaande consequenties. De combinatie van omvangrijke criminele vermogens en de toegang tot zware geweldsmiddelen stelt criminele netwerken in staat invloed te verwerven in maatschappelijke sectoren en ongewenste druk uit te oefenen in de samenleving. Dit gaat gepaard met bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur en van overheidsambtenaren. Dit leidt tot aantasting van het rechtsgevoel en van de rechtsstaat en zijn instituties¹.

Uit beschikbare bronnen² blijkt dat de drugsindustrie qua omvang de grootste illegale markt is. Direct gerelateerd daaraan zijn de omvangrijke criminele winsten die worden witgewassen, een onmisbaar onderdeel van het criminele bedrijfsproces en de motor van het criminele bedrijf. Maar de ondernijnde effecten van de drugsindustrie strekken zich nog verder uit. Gevaren als drugslabs- en plantages in woonwijken, het dumpen van giftig chemisch afval, de intimiderende aanwezigheid van Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's), het gebruik van excessief geweld in de openbare ruimte, gefaciliteerd door bezit van en handel in zware vuurwapens, bedreiging van lokale bestuurders en andere overheidsdienaren, intimidatie en corruptie en het ontstaan van parallelle samenlevingen in sommige wijken hangen nauw samen met de illegale drugsindustrie.

Een breed offensief is nodig van de overheid en maatschappelijke sectoren. Om tot een effectieve aanpak te komen is het noodzakelijk de aandacht te richten op de criminele subjecten en hun directe entourage, maar daarnaast ook op de onderliggende gelegenheidsstructuren, het met ondernijnde criminaliteit samenhangende verdienmodel (witwassen, criminele investeringen in bijv. vastgoed), corruptie, criminele (financiële) dienstverleners en de (sociale) voedingsbodem waarbinnen dit alles kan gedijen.

Het regeerakkoord bevat een structurele investering van € 5 miljoen in 2018, oplopend tot € 10 miljoen vanaf 2019 en een eenmalig anti- ondernijningsfonds van € 100 miljoen. Deze middelen worden vanaf eind 2018, respectievelijk begin 2019, toegedeeld aan de regionale en landelijke partners, op basis van de voorstellen die zij eind september 2018 hebben ingediend. Ook worden extra middelen beschikbaar gesteld voor versterking van de strafrechtsketen (€ 5 miljoen in 2018, oplopend tot € 20 miljoen vanaf 2021 en verder) ten behoeve van de keteneffecten die het gevolg zijn van uitbreiding van politiecapaciteit.

Op landelijk niveau is het Strategisch Beraad Ondernijning (SBO) ingericht waarin partners zijn vertegenwoordigd, onder onafhankelijk voorzitterschap. Ook is een aanjaagteam ingericht dat het land in gaat om de operationele partijen te faciliteren in het concreet verbeteren en versnellen van de aanpak. Het aanjaagteam werkt nauw samen met de RIECs en het LIEC.

Het beleid is voorts op hoofdlijnen neergelegd in de brieven van de minister van JenV van respectievelijk 11 juli 2018 en 16 november 2018.³

Als partner in de integrale aanpak van ondernijnde criminaliteit heeft de politie een eigen rol en verantwoordelijkheid onder gezag van het openbaar ministerie en de burgemeesters. De afspraken in deze agenda zien specifiek op het aandeel van de politie binnen de aanpak. In de eenheden zal geprioriteerd worden op de aanpak van ondernijning, in het bijzonder met aandacht voor drugs, financiële geldstromen en de handel in zware automatische wapens.

¹ Zie uitvoeriger hierover: Sluipend gif (Politieacademie 2018), Nationaal Dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit (Politie 2017) en Ondernijning ondernijnd (NSOB 2016).

² Zie Nationaal Dreigingsbeeld georganiseerde criminaliteit (Politie, 2017), Serious and Organised Crime Threat Assessment (Europol, 2017), de opeenvolgende WODC-monitorsgeorganiseerde criminaliteit en de jaarverslagen van het LIEC.

³ Kamerstukken II, vergaderjaar 2018-2019, 29 911, nrs 207 en 212.

Om de gewenste versterking en versnelling van de aanpak van ondermijnende criminaliteit te realiseren zijn de volgende afspraken gemaakt:

Prioritering en samenwerking (kwalitatieve monitoring)

- Afspraak: Aan de gezagen van de regionale eenheden en van de landelijke eenheid wordt gevraagd de, bij de middelen van het Regeerakkoord toegekende, 171 fte aan capaciteit ten behoeve van de opsporing van ondermijnende en zware criminaliteit, (ook) in onderlinge samenwerking te laten werken als het criminaliteitsbeeld daartoe aanleiding geeft. Dit moet ertoe bijdragen dat in de samenwerking robuuste verbanden kunnen ontstaan en ook slagvaardiger onderzoek kan worden gedaan naar regio-overstijgende Criminele samenwerkingsverbanden (csv's).
- Afspraak: Gezien de aard van de problematiek (lokaal geworteld maar vaak grensoverschrijdend van karakter) heeft de politie vanaf het begin ook aandacht voor regio- of landsgrensoverstijgende aspecten. Indien sprake is van regio- of landsgrensoverstijgende aspecten, wordt daar bij de keuze van de interventies rekening mee gehouden.

Informatiepositie aan de voorkant wordt versterkt (kwalitatieve monitoring)

De politie investeert ten behoeve van een effectieve aanpak in verbetering van de informatiepositie aan de voorkant van het proces, als basis voor interventies in de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Daartoe wordt een betere verbinding en uitwisseling tot stand gebracht tussen 'blauw', 'intel' en 'opsporing'.

Dit begint - conform de ontwikkelagenda Gebiedsgebonden politie (GGP) - met het opwerken van signalen in de wijk, mutatie daarvan en het organiseren van opvolging via opsporing of andere interventies.

- Afspraak: Vanuit de basisteams wordt een inspanning geleverd om bewustzijn en signalering te vergroten.
- Afspraak: Binnen de eenheden worden afspraken gemaakt tussen de basisteams, de informatieorganisatie en de recherche over opvolging van ondermijningssignalen. Vanuit de recherche wordt de inspanning geleverd om meer aan de opvolging van de signalen uit de basisteams te doen. Ook wordt gezien of er in de districtsrecherche meer aan de aanpak van ondermijning moet worden gedaan.

Kwantificeerbaar maken van de (accenten binnen de) aanpak (kwantitatieve monitoring)

Ondermijning is naar haar aard in kwantitatieve zin beperkt inzichtelijk. Desalniettemin willen alle betrokkenen weten wat het effect van hun extra inspanning is. Om hieraan invulling te geven wordt gestreefd naar het beter kwantificeerbaar maken van de resultaten van de aanpak van ondermijning. In het bijzonder wordt hier aandacht gegeven aan de landelijk benoemde accenten in de aanpak, te weten illegale wapens en drugs.

- Afspraak: In 2019 zullen in nauwe samenwerking tussen de landelijke en regionale partners bij de aanpak van ondermijning nadere voorstellen worden ontwikkeld voor indicatoren waarmee kwalitatieve en kwantitatieve resultaten en maatschappelijk effecten van de aanpak en in het bijzonder de inzet van de politie daarbij kunnen worden uitgedrukt. Dit zou bijvoorbeeld kunnen langs de lijnen van 'Rijker verantwoord' / effect- en resultaatmeting zoals verwoord in de ontwikkelagenda Opsporing.
- Afspraak: Totdat nieuwe indicatoren zijn ontwikkeld, wordt een kwantitatieve doelstelling gehanteerd in de vorm van "het aantal via strafrechtelijke weg aangepakte csv's" en de bijdrage van de politie aan integrale handhavingsacties gemonitord. Daarbij wordt het gemiddelde realisatiecijfer van 2016 - 2018 als uitgangspunt genomen: het landelijke streefcijfer voor 2019 is 1370 csv's. De rapportage over de realisatie van deze doelstelling zal het aantal onderzoeken per aandachtgebied inzichtelijk maken, waaronder de accenten illegale wapens en drugs, met een verbijzondering naar de soorten drugs, inclusief synthetische drugs, hennep en cocaïne. Dit met het doel deze voor de aanpak belangrijke accenten te kunnen volgen en bespreken op landelijk niveau.

Financiële invalshoek aanpak

De financiële invalshoek is een dominante lijn in de aanpak van ondermijnde criminaliteit. Financieel onderzoek wordt ingezet a) om geldstromen te onderzoeken en financiële structuren bloot te leggen om waar mogelijk het criminele verdienmodel te verstoren; b) als effectieve strategie om bewijs te vergaren in strafrechtelijke onderzoeken; c) om substantiële criminele winsten te kunnen afpakken; d) om kleinere criminele winsten of luxe goederen af te pakken als voorbeeldfunctie richting wijk/samenleving; e) ter ondersteuning van compensatie van slachtoffers.

- Afspraak: Om de financiële invalshoek bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit de noodzakelijke impuls te geven en waar mogelijk een goed financieel onderzoek te kunnen uitvoeren is in ieder geval vereist dat ieder voorgelegd signaal wordt voorzien van een financiële analyse waarin de financieel-economische aspecten en onderzoeksmogelijkheden van de zaak worden geïdentificeerd. De politie levert hier haar aandeel in, inclusief advies over de inzet van financiële expertise⁴. Deze financiële analyse is mede bedoeld om met de bij deze ondermijningszaak betrokken partners te wegen en te besluiten welke interventies door welke partijen kunnen worden gepleegd. Hierbij wordt aangegeven wat in dit geval de meest kansrijke wijze van afpakken is: strafrechtelijk, fiscaal of bestuurlijk, of een combinatie. Per regio draagt de politie in overeenstemming met het bevoegd gezag zorg voor inbedding van de bijdrage van politie in de lokale processen. (kwalitatieve monitoring)
- Afspraak: In alle ondermijningszaken wordt financieel onderzoek ingezet, tenzij uit de financiële analyse evident naar voren komt dat dit geen meerwaarde heeft. OM en politie bespreken op reguliere basis in de daarvoor geëigende gremia de voortgang en mogelijke verbeteringen op dit punt. (kwalitatieve monitoring)
- Afspraak: Partners ontwikkelen in 2019 een 'afpakmonitor' die inzicht geeft in de resultaten van het integraal afpakken, waarbij gebruik wordt gemaakt van de beschikbare registraties. De aanname is dat deze afspraak en de extra middelen die door het Kabinet zijn uitgetrokken voor versteviging van het afpakken leidt tot verhoging van het beslag en van afgepakte middelen zowel strafrechtelijk, fiscaal als bestuurlijk.
- Afspraak: Partners ontwikkelen in 2019 kwantitatieve resultaat- en effectdoelstellingen met betrekking tot strafrechtelijk afpakken dan wel het leggen van beslag waar het de inzet van de politie betreft.

Tot slot is afgesproken dat ten minste *een maal per jaar*, na voorbereiding in het Strategisch Beraad Ondermijning, in LOVP-verband wordt gesproken over de voortgang van de (integrale) aanpak van ondermijning, in het bijzonder waar het gaat om de inzet van de politie en de daarmee geboekte resultaten. Doel van dat gesprek is het identificeren en in gang zetten van verbeteringen binnen de aanpak door de politie.

5

2b Mensenhandel

Mensenhandel is een vorm van criminaliteit die vaak onopgemerkt blijft als er geen gerichte aandacht voor is. Het is daarom van belang dat de kennis over dit fenomeen en de verschillende uitingsvormen verder toeneemt. Gevallen van (mogelijke) uitbuiting verschillen van aard (seksuele uitbuiting, criminele uitbuiting, arbeidsuitbuiting en gedwongen orgaanverwijdering) en context. Bepaalde vormen (arbeidsuitbuiting en criminele uitbuiting) en slachtoffers (mannelijke slachtoffers van seksuele uitbuiting en minderjarige slachtoffers) worden door professionals en de maatschappij minder goed herkend dan andere vormen. De integrale aanpak van mensenhandel is vaak complex en arbeidsintensief, zeker als er grote (internationale) netwerken achter schuil gaan of er sprake is van multiproblematiek bij slachtoffers en daders. Een groot aantal slachtoffers komt bovendien uit het buitenland.

Mensenhandel is nadrukkelijk gethematiseerd in het Regeerakkoord, met een specifieke aandacht voor mensenhandel in de prostitutiebranche en de internationale (strafrechtelijke) aanpak van mensenhandel. Over de aanpak van mensenhandel zijn ook afspraken gemaakt in het interbestuurlijk programma (IBP). Het interdepartementale programma "Samen tegen mensenhandel" moet een verdere impuls geven aan het versterken van de integrale aanpak en heeft daarvoor de volgende beleidsdoelstelling vastgesteld: het zo veel mogelijk voorkomen dat mensen slachtoffer worden van mensenhandel; het snel en adequaat signaleren van (mogelijke) slachtoffers, deze uit de situatie halen en de benodigde zorg en ondersteuning aanbieden; en daders op allerlei manieren frustreren en aanpakken, zowel strafrechtelijk, bestuursrechtelijk als via het opwerpen van verschillende barrières en het voorkomen van herhaald daderschap.

⁴ Daarbij kan onder meer gebruik worden gemaakt van de volgende instrumenten:

- Vorderen van gegevens bij banken/ financiële dienstverleners;
- Gebruik van FIU-informatie en Europese/internationale FIU-kanalen
- iCOV-rapportages
- Informatie uit politieke samenwerking en justitiële rechtshulp in en buiten de EU.

Het uiteindelijke doel van de Veiligheidsagenda is te bewerkstelligen dat de politie meer en beter strategisch gekozen interventies gaat plegen met als doel slachtoffers uit uitbuitingssituaties te bevrijden, daders aan te pakken, en slachtofferschap en daderschap te voorkomen (repressie en preventie). Dit doet de politie onder gezag van en samen met het Openbaar Ministerie en gemeenten en met andere relevante partijen, zoals hulpverleners. Hiertoe moet politie haar informatiegestuurde werkwijze doorontwikkelen zowel in de fysieke als digitale wereld op alle vormen van (mogelijke) mensenhandel.

Eerder zijn middelen beschikbaar gesteld aan het OM en de politie ten behoeve van de intensivering van de aanpak van mensenhandel (2 miljoen euro structureel). Met de middelen uit het Regeerakkoord worden bovendien politieliaisons aangesteld voor de aanpak van mensenhandel.

Gelet op het bovenstaande is specifiek voor de politie de volgende beleidsdoelstelling afgesproken ten behoeve van de prioritering van mensenhandel:

- Afspraak: Meer interventies met een grotere maatschappelijke impact, waarbij de interventies lokaal, bovenlokaal, nationaal en internationaal kunnen zijn.

Beoogde kwalitatieve resultaten en inspanningen

Om deze afspraak te kunnen realiseren is het nodig dat door de politie onder het gezag van het openbaar ministerie de signalering en informatiegestuurde aanpak op alle vormen van mensenhandel in de fysieke en digitale wereld wordt versterkt en geborgd door onder andere:

- Het optimaliseren van de inzet van gecertificeerde mensenhandelrechercheurs;
- Een doorontwikkeling van het (landelijk, bovenlokaal en lokaal realtime) informatiebeeld door het veredelen van informatie. Hiertoe wordt onder meer een werkwijze ontwikkeld waarbij intelligence, opsporing (breder dan de AVIM teams migratiecriminaliteit en mensenhandel) en de gebiedsgebonden politiezorg nauwer met elkaar zijn verbonden en die zich uitstrekt tot zowel de fysieke als digitale wereld. Dit omvat ook een versterkte samenwerking met het landelijke samenwerkingsverband EMM en andere externe partners.
- Het investeren in een politie-breed bewustzijn van het fenomeen, met oog voor het oppikken, registreren en verwerken van signalen die duiden op uitbuiting;
- De bovenlokale samenwerking op mensenhandel bij complexe multiproblematiek of eenheids- / grens overstijgende problematiek wordt verstrekt. Dit vergt een intensivering van de samenwerking met het Openbaar Ministerie en andere relevante partners. De bijdrage van de politie aan deze samenwerking is in ieder geval het leveren van een goed informatiebeeld en het daarop organiseren van de beschikbare capaciteit.

Daarnaast is het nodig de bijdrage van de politie aan het aanpakken van mensenhandelaren samen met andere landen te versterken door:

- relevante informatie te delen met Europol, andere landen (onder andere in het kader van EMPACT THB) en andere relevante gremia; en
- politieliaisons in bronlanden optimaal te benutten door hen met duidelijke opdrachten en goede lokale inbedding te plaatsen in relevante landen en te zorgen voor een goede verbinding met de eenheden gericht op het uitvoeren van betekenisvolle interventies.

Beoogde kwantitatieve resultaten

- Toename aantal gemelde slachtoffers door de politie bij Comensha.
- Streefcijfers aantal OM-verdachten van mensenhandel:

2019	2020	2021	2022
190	205	220	240

Toelichting

Het aantal OM-verdachten van mensenhandel dat vanuit de politie instroomt is in de afgelopen jaren sterk gedaald: van 261 in 2012 naar 153 in 2017⁵. Slachtoffers zijn voor daders makkelijk vervangbaar – ‘je haalt het ene slachtoffer uit een uitbuitingssituatie en het volgende slachtoffer staat alweer klaar’. Het is daarom cruciaal om het aantal opgespoorde daders omhoog te brengen.

Kijkend naar het verleden, dan zien we dat het gemiddelde aantal OM-verdachten van mensenhandel per jaar vanuit de politie over de periode 2012-2018 (t/m aug) heeft gelegen op 210. Het lijkt de betrokken partijen reëel om af te spreken dat halverwege de loopperiode van de nieuwe Veiligheidsagenda weer het aantal OM-verdachten wordt bereikt dat gemiddeld is bereikt de afgelopen vijf jaar, waarna een jaarlijkse verdere groei van 5% reëel is op basis van de professionele inschatting van politie en OM. Daarmee wordt het bovenstaande groeipad voor het aantal OM-verdachten bereikt.

Een substantieel deel van de aangiften van mensenhandel leidt uiteindelijk niet tot het in beeld komen van een verdachte. Om tot dat besluit te komen is de politie wel genoodzaakt opsporingshandelingen te verrichten, maar is de conclusie dat er te weinig opsporingsindicaties zijn. De politie zal deze inspanningen meenemen in de kwalitatieve bespreking van de voortgang.

- Afspraak: Toename complexe onderzoeken en interventies met oog voor:
  - Criminele samenwerkingsverbanden;
  - Eenheidsoverstijgende onderzoeken;
  - Samenwerking met partners in het kader van het barrièremodel;
  - Versterking internationale samenwerking

Er zal gestreefd worden naar een jaarlijkse toename van complexe onderzoeken en interventies, waarbij 2019 het referentiejaar zal zijn. Gedurende de looptijd van deze agenda zal op deze elementen gemonitord worden. Het is mogelijk dat door een toename van complexe onderzoeken, en daarmee mogelijk het aantal opsporingshandelingen dat niet leidt tot een vervolging of sepotbeslissing en wezenlijke bijdragen van politie aan andersoortige interventies zoals bestuurlijke rapportages, het aantal OM-verdachten in een jaar niet wordt gehaald. De resultaten zullen dan ook in samenhang met elkaar moeten worden bekeken en geduid.

Randvoorwaardelijk is dat de kennis van de politie voor de aanpak van het fenomeen mensenhandel binnen en buiten de AVIM op peil wordt gebracht en op peil blijft (daarna), inclusief financieel, internationaal en opsporen en dat er extra wordt geïnvesteerd (gedurende VA) in het vergroten van de actuele kennis van het fenomeen. De in 2018 afgesproken doorontwikkeling van het EMM moet tijdens de Veiligheidsagenda gerealiseerd worden. Daarnaast worden de mogelijkheden tot informatiedeling tussen partners verbeterd.

⁵ Als gevolg van een wijziging in het registreren van bepaalde zaakstromen wijken de cijfers in deze Veiligheidsagenda af van eerder gepubliceerde cijfers.

2c Cybercrime en online seksueel kindermisbruik

2c.1 Afspraken cybercrime

Cybercrime heeft vele gezichten. De gevolgen kunnen zeer ingrijpend zijn met daarbij veel slachtoffers. Criminelen richten zich onder meer op het inbreken in computers voor nieuwe vormen van diefstal en afpersing van burgers en bedrijven, op het platleggen van websites en op bedrijfspionage. Een zo veelomvattend fenomeen vraagt om een integrale aanpak van preventie, het voorkomen van dader- en slachtofferschap, opsporing en vervolging tot het terugdringen van recidive. Ditzelfde geldt voor online kindermisbruik. Het aantal meldingen van online seksueel kindermisbruik is sinds 2014 exponentieel gestegen.

Bij de toename spelen ontwikkelingen in de samenleving een belangrijke rol: technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid van apparaten en toenemend gebruik van internet/sociale media, die het vervaardigen, delen en verkrijgen van kinderporno vergemakkelijken.

Met betrekking tot de bestrijding van cybercrime heb ik afspraken gemaakt ten aanzien van het aantal uit te voeren onderzoeken en ten aanzien van organisatieontwikkeling.

Onderzoeken

De onderzoeken zijn verdeeld in reguliere onderzoeken uitgevoerd op regionaal niveau, fenomeenonderzoeken, die gericht zijn op de brede bestrijding van eenheidsverstijgende cybercriminele fenomenen en dadergroepen en onderzoeken van het Team High Tech Crime, waar het gaat om onderzoeken met een high tech component. Een definitie van deze onderzoeken is te vinden in de tweede tabel hieronder. Om een zo groot mogelijk maatschappelijk effect te bereiken, worden de doelstellingen geduid in opsporingsonderzoeken en alternatieve interventies. De doelstellingen zijn als volgt:

		2019	2020	2021	2022
Regulier	Onderzoeken	310	ntb	ntb	ntb
	Waarvan 25% alternatieve of aanvullende interventies	77			
Fenomeen	Onderzoeken	41	ntb	Ntb	ntb
	Waarvan 50% alternatieve of aanvullende interventies	20			
THTC	Onderzoeken	20	ntb	Ntb	Ntb
Totaal		371	ntb	Ntb	ntb

In de tweede helft van 2019 worden deze doelstellingen en onderliggende definitie geëvalueerd. Deze snelle evaluatie past bij het tempo van ontwikkelingen op het gebied van cybercrime, zowel waar dat gaat om de verwachte groei van cybercrime en de complexiteit van onderzoeken, als de ontwikkelingen in de politieorganisatie (bijvoorbeeld ten aanzien van capaciteit, expertise, organisatie inrichting en sturing). Op basis van deze evaluatie, waaronder de inzichten in de benodigde inzet voor fenomeenonderzoeken, en rekening houdend met de effectieve groei van capaciteit vanaf 2020, worden vervolgspraken gemaakt over het aantal onderzoeken. Daarbij is het maatschappelijk effect het uitgangspunt. Voor de rest van de looptijd van de Veiligheidsagenda is de verwachting dat de ambitie verder kan groeien.

Focus	Kenmerken
Reguliere onderzoeken ⁶	Vinden plaats op regionaal niveau. Veelal uitgevoerd door districten of basisteams of cybercrimeteam (niveau 1/2). Gericht tegen aanpak cybercrime in enge zin.
Fenomeenonderzoeken ⁷	Complexe onderzoeken, uitvoering door cybercrime teams (niv. 3). Vallen buiten taakstelling THTC. Brede bestrijding van cybercriminele fenomenen of dadergroepen. Naast cybercrime in enge zin ook cyber enabled crime/onderzoeken waarbij sprake is van: innovatief gebruik van technologie (bijvoorbeeld verhullingstechnieken) en vermoeden/verdenking van een feit van cybercrime in enge zin (zie ook voetnoot 5) en een sterke nadruk op digitale opsporingsmethoden, zoals onderzoeken naar facilitators die digitale technieken inzetten voor het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit en onderzoeken rondom nieuwe technologieën die worden gebruikt bij het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit.
Onderzoeken uitgevoerd door THTC	Onderzoeken met een high tech component. Innovatieve, georganiseerde en/of ondermijnende criminaliteit, met een hoge (inter)nationale impact. Cybercrime o.a. gericht tegen vitale sectoren. Naast cybercrime in enge zin ook cyber enabled crime, met name facilitators die high tech digitale technieken inzetten voor het faciliteren van criminaliteit en onderzoeken rondom nieuwe technologieën die worden gebruikt bij het faciliteren, danwel verhullen van criminaliteit.

Organisatieontwikkeling

Voorts heb ik afspraken gemaakt over de wijze waarop in de intake en service onderdelen van de basisteams de kennis over deze cyberfenomenen zal worden verbeterd zodat ook op dit terrein een beter aangifteproces mogelijk is, en signalen eerder gezien worden. Het basiskennisniveau van de medewerkers binnen de basisteams en opsporing wordt verder verhoogd en actueel gehouden. Daarnaast is er speciale aandacht voor medewerkers van het Regionaal Service Centrum en Intake&Service ten behoeve van de kwaliteit van het aangifteproces en de dienstverlening. Hierbij kan o.a. gedacht worden aan het jaarlijks uitbrengen van een cybercrime beeld per eenheid en het aanbieden van specifieke trainingen. De politie rapporteert 1 keer per jaar in het jaarverslag over de activiteiten die op dit vlak zijn uitgevoerd.

⁶ Cybercrime in enge zin betreft:

- Art. 138ab Sr: Computervredesbreuk;
- Art. 138b Sr: Opzettelijk en wederrechtelijk de toegang tot of het gebruik van een geautomatiseerd werk belemmeren door daaraan gegevens aan te bieden of toe te zenden.
- Art. 139c Sr: Met technisch hulpmiddel gegevens af luisteren.
- Art. 139d Sr: Plaatsen opname of aftapapparatuur.
- Art. 139e Sr: Hebben en gebruiken van door wederrechtelijk af luisteren, aftappen c.q. opnemen verkregen gegevens.
- Art. 161sexies Sr: Opzettelijke vernieling geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie.
- Art. 161septies Sr: Culpose vernieling van enig geautomatiseerd werk of werk voor telecommunicatie.
- Art. 350a Sr: Aantasting/manipulatie computergegevens (het doleuze misdrijf).
- Art. 350b Sr: Aantasting/manipulatie computergegevens (het culpose misdrijf).
- Art. 350c Sr: Aantasting/manipulatie geautomatiseerd werk (het doleuze misdrijf).
- Art. 350d Sr: Faciliteren van art 350a of artikel 350c
- Art. 317 Sr lid 2: Afpersing middels bedreiging gegevens middels een geautomatiseerd werk op te slaan, onbruikbaar of ontoegankelijk te maken.
- Art. 138C Sr: (nieuw artikel, in combinatie met ingangsdatum Wet CCIII)
- Art. 139G Sr: (aangepast artikel, in combinatie met ingangsdatum Wet CCIII)

⁷ In de evaluatie wordt binnen de fenomeenonderzoeken de verhouding tussen onderzoeken naar cybercrime in enge zin en onderzoeken naar cyberenabled crime (conform de genoemde kenmerken) nader bekeken. Hierbij is de verwachting dat de ratio van onderzoeken naar cybercrime in enge zin tot onderzoeken naar cyberenabledcrime in 2019 ongeveer 9:1 zal zijn.

2c.2 Afspraken online seksueel kindermisbruik

Het aantal meldingen van online seksueel kindermisbruik is sinds 2014 exponentieel gegroeid. Omdat verspreiding bijna volledig op het internet/darkweb plaatsvindt, gaat het over eenheids- en landsgrenzen heen, terwijl het op lokaal niveau beperkt zichtbaar is. Bij de toename spelen ontwikkelingen die het vervaardigen, delen en verkrijgen van kinderporno vergemakkelijken een belangrijke rol, denk aan technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid van apparaten en toenemend gebruik (ook mondiaal) van internet/sociale media. Derhalve wordt ingezet op een hernieuwde aanpak met preventie, publieke-private acties en bestuurlijke elementen, naast een verscherping van de opsporing.

De aanpak van online seksueel kindermisbruik vraagt specifieke expertise binnen de politie. De opsporing wordt gedaan door 150 FTE netto capaciteit, verdeeld over 11 gespecialiseerde teams die centraal worden aangestuurd. Het maken van duidelijke keuzes bij de inzet van de capaciteit is een belangrijke voorwaarde voor een effectieve inzet van die capaciteit.

Er wordt steeds gestreefd naar een zo groot mogelijk maatschappelijk effect. De focus bij de aanpak van online seksueel kindermisbruik ligt daarom onverminderd op het identificeren van slachtoffers, misbruikers, vervaardigers en keyplayers binnen (online) netwerken.

Tegelijkertijd is het van belang dat er voor downloaders en verspreiders geen vrijplaats ontstaat, ook hier dient capaciteit voor beschikbaar te blijven. Door en met JenV wordt daarnaast middels de Hernieuwde aanpak online seksueel kindermisbruik sinds 2018 ingezet op een brede maatschappelijke aanpak die tevens ziet op preventie en verstoring. Hierdoor kunnen politie en OM zich (blijven) richten op acuut misbruik.

Om deze aanpak effectief te laten zijn worden voor deze agenda ten aanzien van de politie de volgende resultaatsafspraken gemaakt:

- Afspraak: De resultaatsafspraken weerspiegelen waar de inzet op gericht wordt. Jaarlijks wordt verantwoording afgelegd over de categorieën plegers waar de inzet op gericht was (de keuze aan de voorkant), te weten:
  - Misbruiker/vervaardiger
  - Keyplayer of facilitator binnen netwerk
  - Bezitter/verspreider

De ambities zijn voor de volgende jaren hieraan gekoppeld.

Jaar:	2019	2020	2021	2022
A: Vervaardigers/misbruikers	100	100	100	100
B: Keyplayers (/netwerken)	15	15	15	15
C: Bezitters/verspreiders	400	400	400	400
TOTAAL	515	515	515	515

Deze streefcijfers weerspiegelen de focus op onderzoeken ten aanzien van de verschillende categorieën plegers (verdachten/verdenkingen).⁸ Meer dan voorgaande jaren wordt het zwaartepunt daarbij gelegd op zwaardere (en arbeidsintensieve) onderzoeken in de categorieën A en B. De cijfers zijn voor de komende jaren een reeks van gelijke tred. Deze ambitie is passend gezien externe factoren zoals almaar stijgende instroom van meldingen en dynamische ontwikkelingen op internationaal, juridisch en technologisch gebied.

⁸ In de voorgaande VA waren de kpi's m.b.t. online seksueel kindermisbruik gebaseerd op aantal "interventies". In deze VA wordt een andere eenheid gebruikt, namelijk het aantal "onderzoeken" per categorie verdachte/verdenking. Op het eerste gezicht lijken deze kpi's lager dan in de vorige Veiligheidsagenda (VA), maar dit is een vertekend beeld door een andere manier van tellen.

- Tevens wordt gekeken naar de resultaten van de inzet. Daarom wordt in de jaarrapportage tevens gerapporteerd waar bovengenoemde gepleegde inzet toe geleid heeft (het resultaat aan de achterkant). Daarbij gaat het naast de aantallen daders bovenal om **de hoeveelheid slachtoffers** die door inzet van de 150 FTE zijn geïdentificeerd.
- Door zowel de inzet (aan de voorkant) als het resultaat te meten (aan de achterkant) kan gekeken worden naar het effect. Dit biedt mogelijkheden tot analyses waaruit we kunnen leren of en wanneer onze sturing leidt tot de gewenste resultaten.

Toelichting

Het is een voorzetting van een reeds bestaande sturingsfocus van zowel de LE als de regio's. Er is geen nieuw beleid ten aanzien van sturing en weging. Wel maken de resultaatsafspraken meer dan voorheen inzichtelijk hoe de keuzes bij sturing en weging worden gemaakt. Het sluit goed aan bij de werkwijze.

De resultaten met betrekking tot het aantal zaken zijn al de afgelopen jaren bijgehouden, zodat er ook een 'historisch beeld' beschikbaar is over de score op de nieuwe resultaatsafspraken.

De categorieën staan in volgorde van arbeidsintensiviteit: er wordt dus meer capaciteit ingezet op categorie A dan op C. Voor een categorie A-onderzoek is veel meer tijd en capaciteit nodig dan voor een categorie C-onderzoek. Er worden dus minder onderzoeken voorzien in de A-categorie dan in de C-categorie.

2d Executie

Wie veroordeeld wordt, moet de straf ook ondergaan. Dat is belangrijk voor het slachtoffer, de samenleving en voor een geloofwaardig strafrechtstelsel. Zoals bekend wordt op dit moment 90% van de opgelegde vrijheidsstraffen binnen 24 maanden ten uitvoer gelegd. Van ongeveer 1% start de tenuitvoerlegging in het derde jaar na onherroepelijke veroordeling. Er resteert een groep die niet via het reguliere opsporingsproces wordt aangehouden, met als gevolg openstaande vrijheidsstraffen. De politie is in operationele zin belast met de opsporing van veroordeelden met een openstaande vrijheidsstraf en is daarmee één van de partners in de keten.

11

Bij het realiseren van prestaties is de politie in belangrijke mate afhankelijk van het presteren van ketenpartners die een rol hebben voordat de politie een opdracht krijgt in een executiedossier. Zo is bijvoorbeeld de kwaliteit van het executiedossier en het beschikbaar hebben van (alternatieve) verblijfsadressen die binnen de keten of – nog breder – binnen de overheid, beschikbaar zijn maar niet worden gedeeld voor de politie van belang om efficiënt binnen de gestelde normtijden een prestatie te kunnen leveren.

De politie is partner in het landelijk programma 'Onvindbare veroordeelden' (CJIB/OM/J&V/NP). Dit programma richt zich onder meer op de bestaande voorraad gesignaleerden met veroordelingen die er toe doen. Het gaat daarbij voornamelijk om vrijheidsgestrafden, omdat het maatschappelijk ongewenst is dat deze groep de straf ontloopt. Het programma richt zich op tenuitvoerleggingen die eerder bij de politie niet hebben geleid tot een positieve afdoening doordat de veroordeelde niet vindbaar bleek. Gebleken is dat bij hernieuwd onderzoek soms aanknopingspunten te vinden zijn, die leiden tot een succesvolle aanhouding en tenuitvoerlegging. Het beleid is neergelegd in de brief aan de Tweede Kamer over de tenuitvoerlegging van straffen d.d. 18 januari 2018.⁹ In deze agenda worden ten behoeve van de prioriteit executie de volgende afspraken gemaakt:

- De politie ontvangt de dossiers die voldoen aan de definitie "er is sprake van een opsporingsindicatie binnen Nederland". Aan die definitie zijn kwalitatieve randvoorwaarden verbonden die nader zijn omschreven.
- De politie verricht vervolgens opsporingshandelingen binnen de huidige opsporingscapaciteit ten aanzien van deze dossiers om op die manier het dossier positief af te doen. Dit betekent uiteraard bij voorkeur dat de veroordeelde wordt aangehouden.

⁹ TK 2017/2018, 29276 nr. 403.

- Voor de in behandeling genomen dossiers geldt vervolgens een inspanningsverplichting, die inhoudt dat een percentage van 40% van de aangeleverde dossiers positief wordt afgedaan. Over de definitie van ‘positief afdoen’ staat verderop in de tekst meer duiding.
- Er zijn doorlopend 100 dossiers¹⁰ bij de politie in behandeling waaraan actief wordt gewerkt.

Met deze afspraken wordt invulling gegeven aan de volgende doelstelling:

“eenduidige kwalitatieve en kwantitatieve afspraken te maken met inachtneming van de daarbij behorende randvoorwaarden. Het gaat hier om de in het opsporingsregister opgenomen (oude voorraad van) veroordeelden met lagere straffen die niet primair binnen het aandachtsgebied van FAST¹¹ vallen”.

Door middel van de bovenstaande afspraken wordt invulling gegeven aan deze doelstelling. Daarbij wordt, aanvullend hierop, een (eerste) afspraak gemaakt over het voorkomen dat nieuwe zaken dreigen terecht te komen in de passieve signalering van E&S (voormalig Opsporingsregister).

3 Landelijke thema’s

Naast de onderwerpen waar ik concrete beleidsdoelstellingen op heb geformuleerd is er een aantal onderwerpen dat ik wil benoemen in deze agenda. Het zijn onderwerpen waar in andere kaders reeds afspraken over zijn en waar de politie een partner is in de aanpak. Voor deze onderwerpen vraag ik middels deze agenda aandacht, maar ik stel geen (aanvullende) landelijke afspraken voor. Het is aan het lokale gezag om aan deze thematiek invulling te geven. Deze thema’s zullen wel op landelijk niveau gevolgd worden en indien daar aanleiding toe is in het LOVP worden besproken.

3a Bestrijding terrorisme en extremisme

De aanhoudende terroristische dreiging is complex en veranderlijk. De jihadistische dreiging vormt de meest bepalende terroristische dreiging voor Nederland. Ook in Nederland opereren jihadistische netwerken die de intentie hebben om aanslagen in Europa te plannen.

De notitie *Integrale aanpak terrorisme*¹² beschrijft de aanpak langs de lijnen van de *Nationale Contraterrorisme-Strategie 2016-2020*. De aanpak concentreert zich op de volgende interventiegebieden:

1. Het tijdig zicht krijgen op en duiden van (potentiële) dreigingen in of tegen Nederland en de Nederlandse belangen in het buitenland;
2. Het voorkomen en verstoren van extremisme en terrorisme en het verijdelen van aanslagen;
3. Het beschermen van personen, objecten en vitale processen tegen extremistische en terroristische dreigingen, zowel fysiek als online;
4. Het optimaal voorbereid zijn op extremistisch en terroristisch geweld en de gevolgen daarvan;
5. Het door vervolging handhaven van de democratische rechtsstaat tegen extremisme en terrorisme.

De integrale aanpak brengt voor de politie enkele specifieke aandachtspunten met zich mee, waarover gedurende de looptijd van de agenda met de politie gesproken zal worden over haar rol en inbreng:

- Aanpak van verspreiding van extremistisch en terroristisch gedachtegoed;
- Vroegtijdige onderkenning van netwerken en potentieel gewelddadige eenlingen;
- Vroegsignalering radicalisering en risico’s teruggekeerde/ex-gedetineerde jihadististen;

¹⁰ Er wordt uitgegaan van een continue werkvoorraad van 10 dossiers per eenheid. Dit zorgt voor continuïteit en prioriteit in de operationele werkzaamheden. Een eenheid is daarbij afhankelijk van de toelevering door de TVO van verrijkte dossiers met opsporingsindicatie binnen Nederland. Het getal is gebaseerd op een berekening van de gemiddelde behandeltijd.

¹¹ Primair behoort tot het aandachtsgebied van FAST de groep zonder vaste woon- of verblijfplaats in Nederland, met een netto restantstraf van =>300. M.b.t. de groep met een straf van meer dan 120 dagen onderneemt FAST actieve opsporing nadat er een signaal binnengekomen is met een concrete aanwijzing tot verblijf in het buitenland. Wel zijn er dan al administratieve maatregelen genomen, zoals (indien mogelijk) Europees Aanhoudingsbevel (EAB) en paspoort signalering.

¹² TK 2017/2018, 29754, nr. 436.

- Opleiding en expertiseborging met betrekking tot aanslagmiddelen, waaronder CBRN;
- Handhaving openbare orde en/of bewaken en beveiligen bij terroristische incidenten en andere vormen van grof geweld.

3b High impact crimes en mobiel banditisme

Overvallen, straatroven, excessief geweld en woninginbraken zijn high impact crimes die een grote en soms blijvende impact hebben op slachtoffers, familie en andere betrokkenen. Aan deze beleidsdoelstelling zullen in tegenstelling tot de vorige Veiligheidsagenda (2015-2019) geen landelijke (kwalitatieve of kwantitatieve) afspraken meer worden verbonden. Publieke en private partners, waaronder de politie, zullen de taskforce Overvallen en straatroven continueren.

Mobiel Banditisme is niet te omvatten binnen één strafbaar feit. Het is de aanduiding voor een veelheid aan delicten (met name vermogensdelicten) gepleegd door rondreizende dadergroepen die op dit gebied stelselmatig en internationaal actief zijn. De taskforce mobiel banditisme wordt gecontinueerd met het streven verder te werken aan het samenbrengen van lopende initiatieven, het stimuleren van nieuwe preventieve maatregelen en het komen tot een integrale aanpak tussen de ketenpartners, waaronder politie.

3c Kindermishandeling en huiselijk geweld

Niet op school, niet op straat, maar thuis heb je de grootste kans om met geweld in aanraking te komen. Huiselijk geweld is in omvang en impact één van de grootste geweldsvraagstukken van de samenleving. De aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vraagt om een optimaal samenspel tussen partners in de opsporing, zorg, straf en binnen gemeenten met het oog op de veiligheid van het slachtoffer en het voorkomen van recidive. In het Interbestuurlijk Programma 2018-2021 en het programma huiselijk geweld en kindermishandeling 2018-2021 'Geweld hoort nergens thuis' van de ministeries van VWS en JenV en de VNG is de aanpak en de bijdrage die politie hier aan levert beschreven. Partijen uit de keten (Openbaar Ministerie; Nationale Politie; 3RO; Raad voor de Kinderbescherming; Rechtspraak) en Veilig Thuis hebben een ontwikkelagenda opgesteld ter versterking van de samenwerking bij meldingen van strafbare vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling in de komende jaren. Deze ontwikkelagenda draagt bij aan de realisatie van de ambitie van het Actieprogramma Geweld hoort nergens thuis.

3d Personen met verward gedrag

Bij mensen met verward gedrag gaat het om mensen die (tijdelijk) de grip op hun leven (dreigen) te verliezen, waardoor de kans bestaat dat zij zichzelf of anderen schade berokkenen. Gemeenten en lokale partijen zijn in eerste instantie verantwoordelijk om de zorg aan deze mensen goed te organiseren. In het Interbestuurlijk programma is afgesproken dat de problematiek rondom personen met verward gedrag één van de thema's is waarop Rijk en gemeenten zich de komende jaren gaan richten. Deze gemeenschappelijke ambitie sluit aan bij de verdere ontwikkeling en borging van het recent beëindigde schakelteam Personen met Verward gedrag. De politie is hierin een belangrijke partner. Het realiseren van preventie/wijkgerichte aanpak en vroegsignalering, waarbij 24/7 zorg in de wijk wordt gestimuleerd, zijn hierbij van belang.

3e Lokaal en landelijk gezag

Naast de landelijk benoemde thema's waar het gezag lokaal ligt, kent de wet een beperkt aantal onderwerpen waarop het gezag landelijk belegd is. Om zicht te geven in het totaal aan landelijke afspraken wordt dat hier genoemd. Landelijke gezag ligt op executie (separaat benoemd onder a), bewaken en beveiligen in het centrale domein en op de migratietaak. Dit zijn reguliere gezagstaken gelijk het gezag op de openbare orde bij de burgemeesters en het gezag op de strafrechtelijke handhaving bij het Openbaar Ministerie.

Migratietaak

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft het gezag over de politie met betrekking tot de migratietaak. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het toezichthouden op de naleving van de Vreemdelingenwet, het uitvoeren van identiteitsonderzoeken en het bestrijden van criminele activiteiten zoals mensenhandel. Het gezag bij de strafrechtelijke aanpak van criminele activiteiten ligt bij het OM. De uitvoering van de politieke migratietaak is belegd bij de Afdeling Vreemdelingenpolitie, Identificatie en Mensenhandel (AVIM). Daarnaast voert de Zeehavenpolitie (ZHP), onderdeel van de eenheid Rotterdam, grenscontroles en –bewaking uit in de Rotterdamse haven en op de haventerreinen. Ten behoeve van migratietaken werkt de politie nauw samen met nationale partners en lokale partners om ook te faciliteren bij lokale veiligheidsvraagstukken.

Afspraken over de migratietaak worden separaat gemaakt tussen JenV en de AVIM/ZHP. Deze afspraken gaan over:

- Uitvoering van vreemdelingrechtelijke toezichts- en handhavingstaken
- Uitvoering van (grens)toezichttaken conform EU en nationale wetgeving
- Aanpak van migratiecriminaliteit
- Identificatie & Registratie (I&R) in de asielprocedure

4 Organisatieontwikkelopgaven

Tot slot hebben de gezagen op basis van de regionale meerjarenbeleidsplannen een aantal ontwikkelopgaven voor de politie gedefinieerd:

1. Zorg voor een lokaal stevige verankering van de politie op een manier die past bij de lokale context.
2. Zorg voor een politie die zichtbaar is in de samenleving en in verbinding staat met alle bevolkingsgroepen. Zorg voor een doorontwikkeling van de gebiedsgebonden politiezorg, zorg voor diversiteit in de organisatie en zorg dat de burger er op kan vertrouwen dat de politie er staat wanneer nodig. Het aanpakken en voorkomen van discriminatie is hierbij een belangrijk element.
3. Zorg voor een kwalitatieve doorontwikkeling van de intelligence en de opsporing, zodat zowel de traditionele als de nieuwe criminaliteit aangepakt kunnen worden. Aandacht verdient hierbij de opsporing van de zogenaamde kleine of veelvoorkomende criminaliteit.
4. Zet de burger centraal, zowel in de vorm van burgerparticipatie als er zijn voor kwetsbare personen. Het op een hoger niveau krijgen van de dienstverlening van de politie aan de burgers is hierbij een belangrijk aandachtspunt.
5. Integraal werken is het uitgangspunt: samen wordt gewerkt aan een veilig Nederland. De politie zal haar werk meer en meer moeten doen in verbinding met andere publieke en private organisaties. Daarmee wordt geïnvesteerd in de samenhang in de aanpak tussen de verschillende domeinen (zorg, sociaal, ruimtelijk en veiligheid) en externe partners, die nodig is voor het versterken van de veiligheid in de leefomgeving van inwoners.
6. Zet in op preventie en zorg waar kan, repressie waar moet.

Over deze ontwikkelingen zal o.a. langs de lijnen van de ontwikkelagenda Gebiedsgebonden politiezorg en de ontwikkelagenda Opsporing en via de reguliere beheers cyclus worden gesproken.

5 Monitoring en evaluatie

In het LOVP wordt de voortgang van de realisatie van de ambities besproken. Hierin wordt gezien of het ambitieniveau gerealiseerd wordt en of beleidsmatige en beheersmatige randvoorwaarden aangescherpt dienen te worden. Ten minste twee maal per jaar wordt de voortgang geagendeerd.

Een aantal doelstellingen zal in 2019 geëvalueerd worden dan wel in 2019 ontwikkeld worden. Halverwege 2020 zal er een evaluatie plaatsvinden van deze beleidsdoelstellingen en resultaten met tot doel eventuele bijstelling mogelijk te maken.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag

Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag

Januari 2019 | Publicatie-nr. 118843